

ПРОГРАМА С РЕЗЮМЕТА НА ДОКЛАДИТЕ

НА

ВТОРА НАЦИОНАЛНА ГОДИШНА КОНФЕРЕНЦИЯ

„Предизвикай: ПРАВОТО!“

на тема

„Предизвикай: ДАВНОСТТА!“

28 октомври 2016 г.

гр. София, Съдебна палата

Конферентна зала на ВКС

РЕГИСТРАЦИЯ И ОТКРИВАНЕ

9:00 – 09:30

Регистрация на участниците и присъстващите. Приветствени думи от организаторите.

ПЪРВИ ПАНЕЛ

9:30 – 11:00

(модератор: д-р Ст. Ставру)

1. КРИСТИАН ПЕТРОВ ТАКОВ, доц. д-р, СУ „Св. Климент Охридски”

Давността. Сравнения и отграничения

Цели на давността. Съотношение на давността с преклузията, петиторните и посесорните искове. Начало на давностния срок - системи (сравнителноправен преглед). Спиране и прекъсване. Подобни явления. Конкуренция между давности.

2. КОНСТАНТИН АЛЕКСАНДРОВ КУНЧЕВ, младши съдия, Софийски градски съд

Практически проблеми на правните последици, спирането и прекъсването на погасителната давност

Институтът на погасителната давност, макар да има за своя цел постигане на сигурност, предвидимост и яснота в облигационните отношения, е едно изключение от основния регулативен принцип в гражданския оборот, а именно принципът на справедливостта, доколкото погасяването на възможността кредиторът да упражни по принудителен ред своето вземане води до правно положение, което е в несъответствие с материалното съдържание на реалните правоотношения между страните. Поради това при тълкуването на уредбата на действието, спирането и прекъсването на давностния срок следва да държи особена сметка за баланса между сигурността, истинността и справедливостта в гражданското право. От една страна, сигурността налага дезинтересираният се от своето вземане кредитор да бъде приравнен, от гледна точка на своите процесуални възможности, на кредитор без вземане. От друга страна, след като давността сама по себе си е изключение, създаващо нетипично разминаване между материални и процесуални възможности, то разпоредбите, предвиждащи обстоятелствата, които спират или прекъсват действието на това изключение, следва да се разглеждат като правила, подлежащи на разширително тълкуване, доколкото възстановяват нормалния синхрон между материалния и процесуалния аспект на отношенията между страните.

3. ТАНЯ ПАНАЙОТОВА ГРАДИНАРОВА, доц. д-р, РУ „Ангел Кънчев”

Постъпването на исковата молба в съда и давността

Предмет на дискусия и анализ е съдържанието на разпоредбата на чл. 125 ГПК относно меродавния момент на предявяването на иска, тълкуването ѝ, значението ѝ за давността, както и предложения *de lege ferenda*.

4. ЕЛИЦА ЙОРДАНОВА СТОЯНОВА, съдия, Окръжен съд-гр.Добрич

Придобивна и погасителна давност като фактически състави, от който произтича определено право. Ефект; предявяване в процеса и извън него. Отражение на изтеклата придобивна или погасителна давност по отношение на правата на третите лица.

В уводната си част докладът прави общ преглед на понятията „придобивна“ и „погасителна давност“ по българското право, след кратка съпоставка с правната уредба на двата института в други правни системи. В основната част от доклада двата правни института са разгледани самостоятелно. Първоначално всеки от тях е разгледан като фактически състав, като за целта е обърнато внимание на всеки един от елементите им, според правната теория, както и възприетото в решенията на Върховния съд. Илюстрирани самостоятелно са и правните последици от позоваването на придобивната или погасителната давност посредством разглеждане на съдебните решения от задължителната съдебна практика. По – голямо внимание е обърнато на позоваването на придобивната и погасителната давност както в рамките на образувано съдебно производство, така и извън него. В тази връзка са разгледани становищата, утвърдени в правната доктрина, които от своя страна са съпоставени със съдебната практика. Дадени са примери във връзка с противоречивата съдебна практика относно възникването на последиците от придобивна давност и необходимо ли е изрично позоваване, ако страната черпи от настъпването и изгодни правни последици. Разгледан е и предприетият от Върховния съд способ за уеднаквяване на съдебната практика посредством Тълкувателно решение относно придобивната давност. По отношение на погасителната давност също са съобразени становищата в правната теория и съответната съдебна практика относно нейния ефект при позоваването и в рамките на съдебно производство или извън него. Накрая е обърнато внимание на проблема дали позоваването на придобивна или погасителна давност оказва влияние върху правата, които междувременно трети лица са придобили. В тази връзка по отношение на придобивната давност са разгледани частните случаи дали правата си трети лица са придобили преди или по време на образувано съдебно производство, като посочените в доклада отговарят на разрешението, дадено от Върховния съд в рамките на задължителната съдебна практика. Предприета е оценка на възможностите на правна защита от страна на третите лица с оглед тяхното процесуално качество. В заключение, докладът прави опит да даде детайлен анализ на институтите на придобивната и погасителната давност.

5. ДОБРИ ТЕНЧЕВ ТЕНЕВ, студент, ЮЗУ „Неофит Рилски“

Обособени хипотези на начало на давността, разгледани през практиката на ВКС по чл. 290 ГПК

Българският законодател е уредил началото на давността с една единствена разпоредба в ЗЗД – чл. 114. Тя в много случаи се оказва недостатъчна и практиката е принудена да запълва тези празноти чрез постановяване на решения по реда на чл. 290 ГПК. В изследването са представени две решения на ВКС, постановени по реда на чл. 290 ГПК. Едното решение касае началото на давността на правото да се иска сключването на окончателен договор (чл. 19, ал. 3 ЗЗД). Другото решение отговаря на въпроса от кога започва да тече давността при непозволено увреждане.

КАФЕ – ПАУЗА

11:00 – 11:20

ВТОРИ ПАНЕЛ

11:20 – 13:00

(модератор: д-р Д. Недев)

1. ВАСИЛ КРУМОВ ПЕТРОВ, д-р, съдия, Софийски районен съд

Релевиране на погасителната давност по исков ред

В доклада е разгледана възможността страните по едно облигационно отношение да релевират последиците на настъпила погасителна давност за вземане, част от съдържанието на правоотношението, посредством иск пред съда. В тази връзка се анализира характера на един такъв предявен иск, процесуалните предпоставки за възникване и надлежно упражняване на правото на иск. Даден е и отговор на въпроса за предпоставките за уважаване на иска. В доклада неминуемо се засяга и материалноправният въпрос как настъпва ефектът на погасителната давност. Коментират се и предложения *de lege ferenda*.

2. МИРОСЛАВ МИТЪОВ ДИМИТРОВ, доц. д-р, УНСС

За действието на частичния иск по отношение на погасителната давност и за ефекта на преклузията по чл. 133 ГПК върху възражения за изтекла давност

Бележки върху двете основни схващания относно въздействието на предявен частичен иск по отношение на спирането и прекъсването на погасителната давност по отношение на непредявената част от вземането. Разсъждения относно хипотезата, при която по време на делото ищецът преминава от частичен иск, към иск за цялото вземане: от кой момент следва да се счита спряна и съответно прекъсната давността за непредявената с първоначалния частичен иск част от вземането?

Как следва да се квалифицира един осъдителен иск, който не е заявен изрично като частичен, но умишлено ищецът, въпреки че представя писмени доказателства за много по-голям размер на претендираното от него вземане, е занижил многократно неговата цена и впоследствие го увеличава на основание чл. 214, ал. 1, пр. 2 ГПК?

Преклузията на възраженията по чл. 133 ГПК (обхващаща и възраженията за придобивна и погасителна давност) и отражението ѝ в отношенията между ответник и подпомагаща в процеса страна.

3. ДИАНА МАРИНОВА МАРИНОВА, д-р, гл.ас., УНСС

Погасителната давност при договорите за международен превоз на товари по море

Докладът е посветен на конвенционната уредба на погасителната давност при договорите за международен превоз на товари по море, съдържаща се следните международни конвенции:

- Брюкселска конвенция (Хагски правила) от 1924 г. относно коносаментите;
- Хагско-Висбийски правила от 1968 г. (изменена и допълнена версия на Хагските правила);
- Хамбургска конвенция от 1978 г. относно договорите за международен превоз на товари (хамбургски правила);
- Ротердамска конвенция от 2009 г. (Ротердамски правила) относно договорите за международен превоз на товари изцяло или частично по море.

Наред с конвенционната уредба за илюстриране на анализирани проблеми са посочени и чуждестранни съдебни решения.

В изследването се обръща внимание на съществените различия между разбирането за същността на погасителната давност в държавите от континенталноправната система и в държавите от системата на Общото право. Това особено важи за режима на отговорността за неизпълнение на договора за международен превоз на товари по море.

В резултат на анализирания съдебна практика са посочени изводи и предложения за усъвършенстване както на международното конвенционно право, така и на националното законодателство в тази област.

4. ДИМИТЪР МИХАЙЛОВ ИВАНОВ, д-р

Прекъсва ли частното изпълнение по реда на ЗОЗ погасителната давност относно обезпеченото вземане

Изпълнението по реда на Закона за особените залози е изключително сложно от материална и процесуалноправна гледна точка. Проблемите, които то поставя, в по-голямата си част, все още очакват своите разрешения. Един от тези проблеми е да се даде отговор на въпроса дали изпълнителните действия по реда на ЗОЗ прекъсват давността относно обезпеченото вземане. С оглед на целта, която преследва това изпълнение, отговорът следва да бъде положителен.

5. ДЕЯН ВЕСЕЛИНОВ ПЕТРОВ, студент, СУ „Св. Климент Охридски“

Давност на вземането на наемателя за подобрения, извършени върху наетия имот

Докладът се фокусира върху проблемите, които поражда общоприетото в нашата съдебна практика решение на въпроса относно началния момент на давността на вземането за подобрения, извършени от наемател. Ще бъде изложено и дообогатено становището, което авторът застъпва по въпроса в статията „Подобрения, извършени от наемател“ в сайта «Предизвикай правото!»

ОБЕДНА ПОЧИВКА

13:00-14:00

ТРЕТИ ПАНЕЛ

14:00 – 15:30

(модератор: адв. Ст. Тихолов)

1. ГАНЕТА МИНКОВА МИНКОВА, проф. д-р, СУ „Св. Климент Охридски”

Прилагане на института на погасителната давност в данъчното право

В доклада на разглеждат въпросите на погасителната давност за данъчни задължения. В съдебната и административната практика се приема, че институтът на давността се прилага по възражение на данъчнозадълженото лице. Това правила се възприема направо от гражданското право, без да се отчитат особеностите на данъчното право. В доклада се води полемика с този възглед и се излагат аргументи в подкрепа на обратната теза.

2. НИНА ВАЛЕРИЕВА ТАГАРОВА, ас., РУ „Ангел Кънчев”

Практически проблеми при погасяването по давност на данъчните задължения

Погасяването по давност на данъчните задължения е въпрос от широк интерес за много от данъчнозадължените лица. Както в другите отрасли на правото, така и при данъчното право, законодателят е предвидил възможност за погасяване на задълженията след изтичане на определен период от време и при бездействие от страна на държавата. Какви практически въпроси, обаче, възникват при изпълнението на дадените разпоредби и какви са различията с давностните срокове в гражданските закони, ще бъде предмет на разглеждане в настоящата статия. Изводите, които са направени, са в резултат на практическата работа на автора в областта на данъчното право.

3. ТОДОР КРУМОВ ТОДОРОВ, докторант, УНСС

Оптимизиране на погасителната давност в данъчното право и процес

Въпросите, които са предмет на обсъждане в доклада, засягат промените в данъчния процес при отписването на публични задължения по давност и разширяването на хипотезите, при които не се прилага абсолютната давност. Измененията са направени със Закона за изменение и допълнение на ДОПК, обнародван в Държавен вестник, бр. 94 от 04.12.2015 г. и действат от 01.01.2016 г. Коментирани са писмени становища и указания на НАП и съдебни решения, засягащи прилагането на института на давността в данъчния процес. Освен юридически коментар върху темата, работата има за цел да потърси допълнителни мотиви за промените, с оглед на правните последици за администрацията и данъчнозадължените лица.

4. ДИМИТРИНКА ИВАНОВА КОСТАДИНОВА-МЛАДЕНОВА, докторант, РУ „Ангел Кънчев”

Действията по предявяване на вземания в производство по несъстоятелност и тяхното отражение върху давностните срокове

Предявяването и одобряването на вземанията на кредиторите е втората фаза на същинското производство по несъстоятелност. Давността се прекъсва и спира да тече по време на производството по несъстоятелност. Няма прекъсване на давността при депозиране на молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Съществуват два варианта за отражение на предявяването на вземането върху давностните срокове. При първата - ако предявеното вземане не бъде прието и включено в списъка на приетите

вземания от синдика и за установяването му бъде предявен установителен иск в установения от закона срок - давността за него се прекъсва. В доклада се разглеждат различните хипотези по отношение момента на прекъсване на давността срок. При втората - ако предявеното вземане не бъде прието и включено в списъка на приетите вземания от синдика и за установяването му бъде предявен установителен иск в установения от закона срок и този искът не бъде уважен, погасителната давност не се смята прекъсната.

Правен интерес представлява отпадането на прекъсването на давността, началният и краен момент при възобновяване на производството по несъстоятелност и при приемане на оздравителен план. Различните хипотези при упражняване правото на предявяване на вземането на кредиторите в тези случаи и тяхното значение за давностните срокове също са предмет на научния доклад.

5. МАРТИН ТОДОРОВ ПЕНЧЕВ, студент, УНСС

Приложим ли е институтът на погасителната давност в наследственото право

В настоящото изследване ще бъде разгледан коментирания сблъсък между неподвластните на времето наследственоправни норми и самото време. Ще бъде обърнато внимание на сроковете за приемане на наследство, исковите за възстановяване на запазена част, отмяната на отказ от кредитор в хипотезата на чл.56 ЗН. В следващите редове ще бъде направен опит да се аргументира становището, че по отношение на тези права следва да текат преклузивни, а не давностни срокове.

КАФЕ - ПАУЗА

15:30 – 15:50

ЧЕТВЪРТИ ПАНЕЛ

15:50 – 18:00

(модератор: д-р В. Петров)

1. АТАНАС АТАНАСОВ ДОДОВ, съдия, Софийски районен съд

Взаимодействие и взаимозависимост между субективните предели на силата на пресъдено нещо на съдебните решения и придобивната давност

Докладът се концентрира върху проблема за понятието за прехвърляне на спорното материално право във висящ процес и след приключването му с влязло в сила решение и връзката на този институт с придобивната давност, като отграничава хипотезите, при които е налице придобиване на право, аналогично по съдържание, предмет и обем на спорното право, във висящия процес и след влизане в сила на решението по него, на оригинално основание, различно от придобивната давност, спрямо поспецифичната хипотеза, при която е налице придобиване на право, аналогично по съдържание, предмет и обем на спорното право, във висящия процес и след влизане в сила на решението по него, на основание давностно владение. Очертани и обсъдени са различните подхипотези на установяване на владение през време на делото и след неговото решаване в зависимост от това, как и от кого е установено владението върху вещта, предмет на спорното материално право, като са разгледани и различните правни последици на владенията, установени в различните подхипотези в рамките на общата такава.

2. СТОЯН СТАВРУ, д-р, НБУ

Спиране на придобивната давност

Докладът ще разгледа както възникнали в съдебната практика, така и коментирани в правната доктрина, случаи на спиране на придобивната давност. Предлага се критерий за класифициране на основанията за спиране на придобивната давност, като се отчитат спецификите на съответното приложение на правилата на погасителната давност по отношение на придобивната давност. Разгледани са някои специални хипотези, като например предявяване на петиторен иск за идеална част от имота, ефектът на делбеното производство върху придобивната давност, спира ли придобивната давност решението по чл. 632, ал. 1 ТЗ, както и тече ли давност в полза на царя, докато той упражнява функциите си на “държавен господар”.

3. ДЕЛЯН ЙОРДАНОВ НЕДЕВ, д-р, ас., УНСС

„Чисто“ право ли се придобива по давност?

Както в доктрината, така и практиката съществува виждане, че придобивната давност води до „чисто“ право – до погасяване (прекратяване) на съществуващите от по-рано права на третите лица върху придобитата вещ. Докладът разглежда аргументите „за“ и „против“ подобно становище и се опитва да намери отговор.